

FARINERA DE
CASTELLÓ
D'EMPÚRIES
MUSEU DE LA CIÈNCIA
I DE LA TÈCNICA DE CATALUNYA

Ecomuseu-Farinera de Castelló d'Empúries Memòria 1999

Farinera de Castelló d'Empúries

1999 ha estat l'any en que ha vist la llum el nostre Quadern de Didàctica i Difusió, el número 12 de la col·lecció dels museus del Sistema, i que ha estat patrocinat per la Mútua dels Enginyers de Catalunya. Ha estat una satisfacció per tots nosaltres, ja que darrera de la seva edició hi ha la feina entusiasta d'un grup de professionals a qui ens plau agrair la seva dedicació des d'aquestes línies.

Pel que fa al projecte a desenvolupar en l'edifici de la Farinera, durant aquest any s'ha aprovat el projecte bàsic i executiu de la primera fase, que està pendent d'adjudicació. S'ha fet un plantejament nou, que marca uns recorreguts que permeten realitzar un seguiment més complert de la fàbrica. A més, el nou projecte suposa una actuació arquitectònica integrada i absolutament respectuosa amb l'estructura externa i interna de l'edifici.

A nivell estructural, l'actuació realitzada aquest any s'ha centrat en el Rec del Molí, el canal que ens abasteix d'aigua. Aquesta obra ha estat finançada pel Consorci de la Costa Brava, i ha consistit bàsicament en arranjaments i millores en l'estructura del rec, que en permeten un millor aprofitament.

També s'han definit les línies de treball del projecte de l'ecomuseu, del que forma part com a seu central l'edifici de la Farinera, i que té com a objectiu la interpretació en el temps i en l'espai a través de l'estudi de la interacció home-territori.

Col·lecció

Hem incorporat un nou objecte a la col·lecció del museu. Es tracta d'una placa metàl·lica esmaltada de forma ovalada, de dimensions 15x10 cm., amb la lectura "Chantier & Godo / Harinera / Castello de Ampurias", corresponent al moment en que els citats eren propietaris de la Farinera, en un moment a cavall entre el segle XIX i el XX.

Exposicions

La sala d'exposició permanent de la nostra entitat continua estant configurada per les màquines que intervenen en el procés de producció de la farina, que és també la zona principal d'exposició.

Aquest any s'ha ofert també una exposició temporal de realització pròpia, que va ser inaugurada amb motiu de la 2a Fira del Blat, la Farina i el Pa. L'exposició *L'economia del gra a la vila comtal: producció i comerç* oferia una visió de les relacions econòmiques al voltant del blat en època feudal, així com els sistemes d'emmagatzematge, usos i control dels molins, etc. S'ha tractat d'una petita exposició en la que s'han presentat objectes trobats a la nostra vila i s'ha reproduït la part superior d'una sitja. L'exposició ha estat oberta al públic fins al mes

Ecomuseu-Farinera de Castelló d'Empúries Memòria 1999

d'octubre. Malauradament, no s'ha pogut quantificar el nombre de visitants a dita exposició

Com l'any anterior, també s'ha cedit l'espai de la Farinera per a l'organització d'exposicions externes. Enguany l'exposició d'obra d'artistes locals, que ha tingut lloc durant la Festa Major del mes d'agost.

Activitats

Per segon any consecutiu s'ha organitzat la Fira del Blat, la Farina i el Pa, els dies 19 i 20 de juny. Aquest any, les activitats culturals han portat el Sr. Ramon Buixó, Responsable del Laboratori del Servei de Recerca del Museu d'Arqueologia de Catalunya que ens ha parlat sobre "L'agricultura i l'alimentació vegetal a la prehistòria a través de l'experimentació en l'arqueologia." Pel que fa a les activitats lúdiques, han estat diverses i han comptat amb una gran acollida en la nostra comunitat.

Seguint amb la línia de prendre part en totes les activitats que s'organitzen en la nostra vila, aquesta any la Farinera ha instal·lat un stand en dues ocasions. La primera, el Concurs Espanyol de Pizzes, que s'ha celebrat el mes de gener al nostre municipi i que ha congregat gent espanyola i italiana. La Farinera hi ha pres part, donant a conèixer tant el nostre museu com la nostra farina, i també oferint visites guiades a la nostra entitat, visites que han gaudit de molt bon acolliment entre els assistents. A finals d'any s'ha instal·lat també una parada amb el nostre producte a la Fira de Nadal.

La Farinera ha organitzat jornades de portes obertes en diverses ocasions: la Festa de la Candelera (febrer), el Dia Internacional dels Museus (maig), la Festa Major (agost), el Festival Terra de Trobadors (setembre), les Jornades Europees de Patrimoni (octubre) i la Setmana de la Ciència (novembre). Una vegada més, hem constatat, que sempre que realitzem aquestes activitats és quan més ens visiten les persones de la nostra comunitat i nuclis veïns, acompanyats de familiars i amics forans.

Pel que fa a la Setmana de la Ciència, aquest any hem organitzat una activitat paral·lela: la presentació de la traducció del llibre Cartes del Molí estant, d'Alphonse Daudet, en la que han participat el Sr. Jaume Vallcorba, editor del llibre i la Sra. Anna Maria Corredor, traductora. Ha estat un acte entranyable, amb una lectura d'alguns fragments del llibre que reflecteixen un paral·lelisme entre les històries de Daudet i la nostra pròpia.

Administració

Aquest any s'ha incorporat una persona nova a la nostra plantilla, l'aprenent de moliner. Es tracta d'una persona que ha d'aprendre aquest ofici de mans de l'actual moliner, ja que la singularitat de la nostra maquinària i del procés de producció fa necessari la transmissió oral de coneixements.

Ecomuseu-Farinera de Castelló d'Empúries Memòria 1999

S'han rebut tres subvencions, dues a la Fira del Blat, la Farina i el Pa (una de la Diputació de Girona i l'altra del Departament d'Agricultura de la Generalitat de Catalunya) i la tercera de la Diputació de Girona, per a la Minicentral Hidroelèctrica, de la que s'ha elaborat el projecte i adquirit una part de l'equip.

A més, la Mútua d'Enginyers de Catalunya ha patrocinat el nostre Quadern de Didàctica i Difusió.

Difusió

Pel que fa a les aparicions en els mitjans de comunicació, a part de la difusió que s'ha fet en premsa local cada vegada que s'ha realitzat una activitat i de les notícies generades des de la Farinera, l'edició gironina de les pàgines salmó de La Vanguardia han publicat a principis d'any una entrevista a la direcció del museu.

S'ha aparegut també al programa de televisió "Catalunya Avui", de Televisió de Catalunya, arrel de la notícia de la farina regalada per un grup polític local al nou nadó de la casa reial espanyola.

I, a finals d'any, hem estat visitats per dos mitjans de comunicació més, el diari Avui i TVE a Catalunya, per prendre part en dos reportatges que sobre el nostre entorn s'estan realitzant i que veuran la llum durant l'any 2000.

S'ha fet difusió de la informació del Sistema en totes les activitats que s'han organitzat i en les activitats en les que s'ha participat.

Com ja hem comentat, s'ha editat el Quadern de Didàctica i Difusió de la Farinera, que ha comptat amb molt bon acollida entre els nostres visitants, principalment entre els educadors.

Serveis educatius

La única novetat d'enguany pel que fa a l'oferta escolar, ha estat el desenvolupament d'un programa més adequat per als grups de primària. Per a aquests alumnes s'efectua una visita més lleugera que procura que els nens participin en la visita esforçant-se per esbrinar els sistemes pels quals es poden aconseguir determinats resultats. Es busca principalment que els quedin clares en termes generals les diferents parts del procés productiu i els elements que hi intervenen: el blat, la farina i també els productes elaborats.

Públic

Durant 1999 ens han passat per la Farinera 2.430 visitants. Es tracta d'una xifra lleugerament inferior a la registrada l'any anterior. Aquest fet es deu en part a que la previsió d'iniciar les obres durant el mes d'abril ens ha obligat a declinar algunes reserves de visites per a grups.

Ecomuseu-Farinera de Castelló d'Empúries Memòria 1999

L'estadística de visitants, pel que fa a les tipologies dels visitants individuals i en grup és similar a l'any anterior. El públic individual representa el 51'9 % del total, concentrant-se principalment en períodes de vacances i en activitats festives i jornades de portes obertes. Pel que fa als grups, el públic escolar suposa gairebé la meitat del total, havent augmentat sensiblement respecte a l'any anterior.

Ens plau començar a detectar que alguns dels visitants durant l'any 99 ho han fet ja per segona vegada, acompanyant amics o familiars.

Relacions exteriors

La Farinera ha participat en una de les accions solidaries del nostre municipi. El mes de novembre la Comissió de Govern acordà la donació de 2.000 Kg. de farina produïda des de l'Ecomuseu Farinera per fer-la arribar a famílies kosovars, com a ajut canalitzat a través de l'assemblea local de la Creu Roja de Roses - Castelló d'Empúries.

Imatge Gràfica

Aquest any s'ha redefinit la imatge gràfica de la Farinera, amb un canvi del pantone institucional. Modificació que ja han estat emprada en l'edició del nostre Quadern de Didàctica i Difusió.

La Farinera ha estat també objecte del disseny de la banderola de senyalització exterior de l'edifici, que s'instal·larà durant el segon trimestre de l'any 2000.

Col·laboracions

A proposta de l'Observatori INTERARTS es participa en el projecte «Fars culturals rurals i nous filons d'ocupació» que fa una anàlisi de les organitzacions culturals emblemàtiques en entorns rurals com a equipaments claus per al desenvolupament local. El projecte ha estat aprovat en la convocatòria "Nous Filons d'Ocupació" del Departament de Treball de la Generalitat. I els resultats es publicaran el març del 2000.

Ajuts europeus

Durant l'any 1999 s'han presentat dues sol·licituds d'ajuts europeus. En primer lloc, s'ha presentat la primera fase de la Farinera a un romanent del programa FEDER-DOCUP objectiu 5b de Catalunya, del Departament d'Agricultura. En segon lloc, s'ha presentat al programa RAPHAEL el projecte Hydraulic Tales per a facilitar l'accés del públic al patrimoni hidràulic de l'Europa preindustrial i industrial mitjançant sistemes d'àudio-guia multilingüística. Al que ens hem presentat juntament amb l'Ecomusée de la Région de Fourmies-Trélon (França) i el Museu da Água da Epal (Lisboa/Portugal). Ambdós ajuts ens han estat denegats.